

Prima instanță: Judecătoria Telenești (jud. O.Școlnic)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. N. Chircu, A. Garbuz, Sv.Șleahțiuki)

ÎNCHEIERE

16 august 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecători

Tatiana Vieru
Nicolae Craiu
Oleg Sternioală

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Andrei Golban, prin intermediul avocatului Domnița Pagoni,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Andrei Golban împotriva Consiliului raional Telenești, Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova cu privire la anularea deciziei, recuperarea valorii bunurilor confiscate și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 27 martie 2017 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t ă :

La 23 februarie 2015, Andrei Golban, prin intermediul avocatului Domnița Pagoni, s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului raional Telenești, Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova solicitând anularea deciziei Consiliului raional Telenești din 15 ianuarie 2015, obligarea pârâților la plata de la bugetul de stat a sumei de 721215, 80 lei cu titlu de contravaloare a bunurilor confiscate, obligarea pârâților la plata cheltuielilor de judecată, inclusiv pentru asistență juridică, taxe și plăți pentru rapoartele de expertiză.

În motivarea acțiunii s-a invocat că Andrei Golban este feciorul lui Dionisie Golban și Evlampia Golban. Până în anul 1942, familia Golban a locuit în Republica Sovietică Socialistă Moldova, rl Chiperceni (actualmente rl Telenești, sat. Chiștelnița), având propria gospodărie (casă, grădină, teren agricol, acareturi, animale domestice etc.) La 03 octombrie 1942, familia Golban a fost deportată în Siberia - regiunea Tomsk. Dionisie Golban a decedat la 24 august 1943 în or. Ivdeli raionul Sverdlovsk RSFSR. La momentul deportării au fost ridicate și confiscate bunurile familiei Golban, fapt confirmat prin procesul-verbal întocmit de Prefectura Județului Orhei sat. Chiștelnița la 01 august 1941; certificatul nr.3 eliberat la 06 februarie 1957 de Comitetul Executiv al sat. Chiștelnița, ce confirmă că, până la deportare, familia Golban a deținut 1,5 ha de pământ, casă și o vacă; actul Comisiei Comitetului Executiv al Deputaților Poporului al Sovietului Sătesc Chiștelnița.

Menționează că, la 21 iulie 1989, Procuratura Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești a eliberat Evlampiei Golban certificatul nr. 13-359/89 prin care se confirmă că Dionisie Golban a fost supus represiunilor și ulterior reabilitat.

Sușține că, la 17 ianuarie 1990, Evlampia Golban a depus la Comitetul Executiv Telenești cerere prin care a solicitat restituirea bunurilor confiscate în 1940, cu indicarea bunurilor familiei Golban la momentul deportării. La o dată necunoscută, Comisia Comitetului Executiv al Sovietului Deputaților Poporului rîl Telenești a întocmit actul de inventariere a bunurilor ridicate-confiscate de la familia Golban în anul 1940 și în actul nominalizat a fost indicată categoria și numărul bunurilor confiscate și valoarea acestora în mărime de 7000 ruble. La 23 august 1990 a fost întocmit procesul - verbal al ședinței Sovietului raional Telenești de Deputați ai Norodului, conform căruia s-a decis de a-i achita lui Dionisie Golban 7000 ruble.

Declară că, din informația cu privire la îndeplinirea Hotărârii Consiliului de Miniștri a Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești nr.151 din 24 mai 1989 „Cu privire la restituirea bunurilor și compensarea daunelor cetățenilor strămutați în mod nelegitim în anul 1949”, rezultă că Evlampiei Golban nu i- au fost achitate anumite sume cu titlu de compensare. Pornind de la faptul că decizia prin care s-a dispus achitarea lui Dionisie Golban/ Evlampia Golban a sumei de 7000 ruble, nu a fost executată, chestiunea privind examinarea cererii de recuperare a valorii bunurilor a fost pusă pe ordinea de zi în cadrul ședințelor Comitetului executiv Telenești. Astfel, la 27 mai 1993, Comitetul Executiv Telenești a emis Decizia 5/5 „Cu privire la restituirea bunurilor și compensarea daunelor pricinuite cetățenilor strămutați în mod nelegitim pe perioada de vreme 07 noiembrie 1917-23 iunie 1990”. Conform deciziei nominalizate, Evlampiei Golban i-a fost stabilită suma de 200000,00 ruble pentru compensare. Deoarece decizia menționată nu a fost adusă la cunoștință Evlampiei Golban și nici nu a fost executată, chestiunea privind recuperarea valorii bunurilor familiei Golban a rămas nesoluționată, motiv pentru care pe parcursul anilor 1990-2014 la Consiliul raional Telenești au fost depuse un șir de cereri prin care s-a solicitat informații referitoare la recuperarea bunurilor familiei Golban. La 12 februarie 1996, Evlampia Golban a decedat

Afirmă că, deoarece art. 12¹ al Legii nr. 1225 din 08 decembrie 1992 prevede că cererea de restituire a bunurilor confiscate se înaintează în decurs de 3 ani de la data înștiințării persoanei supuse represiunilor despre reabilitarea acesteia, Andrei Golban - moștenitorul lui Dionisie Golban și Evlampia Golban, s-a adresat cu o cerere în acest sens către Procuratura Generală a Republicii Moldova, care la 27 februarie 2014 a eliberat lui Andrei Golban certificatul de reabilitare nr.21(13)-359/89-394. Conform acestui certificat, Golban Evlampia Gavril, Golban Alexandru Dionisie, Golban Andrei Dionisie, Golban Nicolae Dionisie - originari și locuitori din sat. Chiștelnița, raionul Chipereni, Republica Sovietică Socialistă Moldova, au fost deportați ilegal din motive politice în locurile de represiune în regiunea Tomsk în baza deciziei organelor NKGB ale Republicii Sovietice Socialiste Moldova din 11 iunie 1941. Conform aceluiași certificat de reabilitare, se atestă că Golban Dionisie Stepan, anul nașterii 1907, originar și locuitor al sat. Chiștelnița, raionul Chipereni, Republica Sovietică Socialistă Moldova, arestat la 13 iunie 1941 și condamnat ilegal din motive politice la 03 octombrie 1942, în baza deciziei Consfătuirii Speciale de pe lângă NKVD URSS în temeiul art.58-13 Cod Penal al

RSESR la 10 ani privațiune de libertate, ca membru al partidului „Garda de Fier” și la 24 august 1943 a decedat în locurile de detenție în Ivdellag, regiunea Sverdlovsk, a fost reabilitat post-mortem de către procuratura Republicii Sovietice Socialiste Moldova la 22 aprilie 1989, conform art. 1 al Decretului Prezidiului Sovietului Suprem al URSS din 16 ianuarie 1989 „Cu privire la măsurile suplimentare întru restabilirea echității față de victimele represiunilor din anii 30-40 și începutul anilor 50”.

Indică că, la 02 aprilie 2014, la Consiliul raional Telenești a fost depusă cererea nr. 251.IV/15, prin care Golban Andrei a solicitat recuperarea valorii bunurilor confiscate, totodată solicitând stabilirea valorii bunurilor în ordinea prevăzută la art. 12¹ al Legii nr. 1225 din 08 decembrie 1992. La 22 ianuarie 2015 i-a fost expediată scrisoarea nr.02-07/24, la care a fost anexat extrasul din procesul-verbal nr. 1 al ședinței Consiliului raional Telenești. Conform extrasului nominalizat, la 15 ianuarie 2015 s-a petrecut ședința Consiliului la care s-a decis: *„Se refuză de a satisface cererea lui Golban Andrei, deoarece conform deciziei Comitetului Executiv raional Telenești nr.5/5 din 27.03.1993 Dna Golban Evlampia a fost despăgubită cu 20000,00 ruble, iar termenii de prescripție au fost omiși de către Dvs. după 1993, iar în anul 2007, când a intrat în vigoare Legea nr.86-XVI din 29 .06. 2006, art. II - Cetățenii RM supuși represiunilor politice și ulterior reabilitați în privința căroră, la data intrării în vigoare a prezentei legi a expirat termenul de prescripție pentru depunerea cererii de restituire a bunurilor de care au fost deposedați, se pot adresa comisiilor speciale cu cererile respective în termen de 1 an de la data intrării în vigoare a prezentei legi, Dvs. din nou ați omis termenul de adresare către Autoritățile publice, care a fost stabilit de la 01.01.2007 până la 31.12.2007”.*

Precizează că, Evlampia Golban, la 17 ianuarie 1990 a depus la Comitetul raional Telenești cerere prin care a solicitat restituirea bunurilor confiscate în 1940. Totodată, conform informației cu privire la îndeplinirea Hotărârii Consiliului de Miniștri a Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești nr.151 din 24 mai 1989 „Cu privire la restituirea bunurilor și compensarea daunelor cetățenilor strămutați în mod nelegitim în anul 1949” - se confirmă că Evlampiei Golban nu i-au fost achitate anumite sume cu titlu de compensare. Prin notificările expediate de Consiliul raionului Telenești în adresa sa, a fost informat despre faptul că prin Decizia nr.5/5 din 27 mai 1993 Evlampia Golban a primit despăgubire în mărime de 200000 ruble.

Referitor la concluzia Comisiei precum că a omis termenul de prescripție, menționează că termenul de prescripție este de 3 ani din momentul înștiințării persoanei despre reabilitare, iar Evlampia Golban a fost înștiințată la 21 iulie 1989 și a depus cerere de recuperare a contravalorii la 17 ianuarie 1990. Andrei Golban a fost înștiințat la 27 februarie 2014 și a depus cerere la 02 aprilie 2014. Astfel, atât Evlampia Golban, cât și Andrei Golban s-au încadrat în termenul de prescripție de 3 ani prevăzut de lege pentru înaintarea cererii privind recuperarea valorii bunurilor confiscate.

Prin încheierea din 24 iunie 2015 a Judecătoriei Telenești, Alexandru Golban și Nina Filat au fost atrași în proces în calitate de intervenienți accesorii.

Prin hotărârea din 06 mai 2016 a Judecătoriei Telenești s-a refuzat în admiterea cererii de chemare în judecată depusă de Andrei Golban, prin intermediul

avocatului Domnița Pagoni, împotriva Consiliului raional Telenești, Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova privind anularea deciziei Consiliului raional Telenești din 15 ianuarie 2015, recuperarea valorii bunurilor confiscate și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin decizia din 27 martie 2017 a Curții de Apel Bălți s-a admis cererea de apel depusă de Andrei Golban, prin intermediul avocatului Domnița Pagoni și s-a casat integral hotărârea din 06 mai 2016 a Judecătorei Telenești și s-a emis o nouă hotărâre prin care s-a respins ca fiind tardivă cererea de chemare în judecată depusă de Andrei Golban.

La 04 iulie 2017, Andrei Golban, prin intermediul avocatului Domnița Pagoni, a declarat recurs împotriva deciziei din 27 martie 2017 a Curții de Apel Bălți, solicitând casarea acesteia și a hotărârii din 06 mai 2016 a Judecătorei Telenești, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a cerințelor lui Andrei Golban.

În motivarea recursului s-a invocat că în rezultatul analizei argumentelor instanței de apel, relevă recurentul că cerințele au fost respinse, deoarece a expirat termenul de prescripție de 3 ani.

Suține că, pentru Andrei Golban, dreptul la acțiune a început să curgă la 27 februarie 2014, anul eliberării certificatului de reabilitare. Astfel, nu se poate reține culpa reclamantului în nerespectarea termenului prescris de art.12¹ al Legii privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Consideră că, instanța de apel a apreciat greșit precum că termenul de prescripție a început să curgă de la data eliberării legitimațiilor, întrucât posibilitatea de a acționa statul în judecată exista doar atunci când se cunoștea soarta cererii depuse de Evlampia Golban, ce era în curs de examinare. Cursul prescripției, în opinia recurentului, ar fi fost întrerupt, deoarece în această perioadă Andrei Golban a adresat demersuri către Consiliul raional Telenești pentru a afla despre soluționarea cererii depuse de Evlampia Golban, în acest sens servind ca dovadă, scrisorile expediate de Consiliul raional Telenești, care pe parcursul unui an a solicitat de la Andrei Golban prezentarea a diverse acte, inclusiv a raportului de evaluare a bunurilor. Astfel, în opinia sa, concluzia instanței de apel precum că termenul de prescripție de 3 ani este depășit, este neîntemeiată.

În conformitate cu art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 27 martie 2017, iar Andrei Golban, prin intermediul avocatului Domnița Pagoni, a declarat recurs la 04 iulie 2017.

Materialele cauzei atestă că decizia contestată a fost expediată participanților la proces la 02 mai 2017, conform scrisorii de însoțire (Vol.II, f.d.30), însă recurentul și avocatul acestuia au recepționat-o la 06 mai 2017, conform avizelor de recepție (Vol.II, f.d.31-32).

Astfel, instanța de recurs consideră că recursul declarat la 04 iulie 2017 de către Andrei Golban, prin intermediul avocatului Domnița Pagoni, împotriva deciziei din 27 martie 2017 a Curții de Apel Bălți, este declarat în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de Andrei Golban, prin intermediul avocatului Domnița Pagoni, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Andrei Golban, prin intermediul avocatului Domnița Pagoni, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu

se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Andrei Golban, prin intermediul avocatului Domnița Pagoni.

În conformitate cu art. art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Andrei Golban, prin intermediul avocatului Domnița Pagoni, împotriva deciziei din 27 martie 2017 a Curții de Apel Bălți.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Tatiana Vieru

Judecători

Nicolae Craiu

Oleg Sternioală